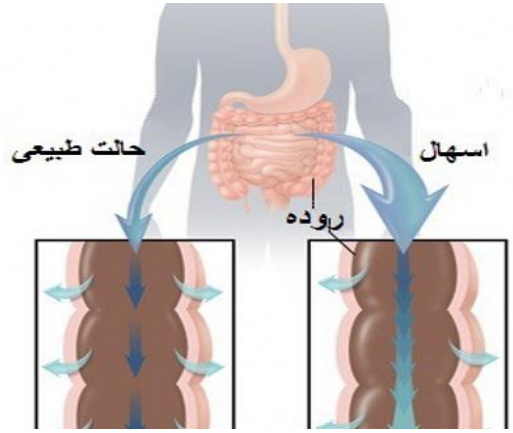
راهنمای بیمار
اسهال خونی

❖ شرح بیماری

اسهال خونی التهاب پوشش داخلی روده بزرگ است که علل مختلفی دارد. دو دلیل عمده بروز اسهال خونی، بیماری التهابی روده و باکتری به نام شیگلا می‌باشد. اسهال خونی باکتریایی شیگلوز عبارت است از یک عفونت باکتریایی در لایه‌های سطحی پوشاننده دیواره داخلی روده‌ها، این بیماری در اثر تماس نزدیک فردی و به صورت همه‌گیری ایجاد می‌شود. از زمان ورود باکتری‌ها تا ظهورعلائم ۱ تا ۴ روز طول می‌کشد.

❖ علائم

- ✓ دل‌پیچه و درد شکمی شدید
- ✓ تب بالا
- ✓ اسهال: دفعات اجابت مزاج آبکی ۲۰ یا حتی ۳۰ بار در روز می‌رسد. در ابتدای بیماری ممکن است اسهال آبکی و حجیم باشد و با پیشرفت بیماری، تبدیل به مدفوع‌های مکرر بلغمی خونی و کم‌حجم شود.
- ✓ وجود خون، مخاط یا چرک در مدفوع
- ✓ تهوع یا استفراغ
- ✓ دردهای عضلانی
- ✓ کاهش اشتها
- ✓ دفع دردناک مدفوع همراه با احساس نیاز فوری به دفع

❖ علل شایع

از علل شایع در ایجاد این بیماری می‌توان به یک نوع باکتری به نام شیگلا که به جدار روده بزرگ حمله می‌کند اشاره کرد.

❖ عوارض احتمالی

- ✓ کم‌آبی بدن به طور خطرناک، خصوصاً در کودکان
- ✓ در موارد نادر، باکتری‌ها ممکن است از مجرای گوارش به خون وارد شوند و سایر اعضای بدن را درگیر سازند، مانند کلیه‌ها، کیسه صفرا، کبد، قلب و مفاصل.

❖ راه‌های انتقال بیماری

مؤثرترین و مهم‌ترین روش انتقال، به‌صورت فرد به فرد و از راه مدفوعی- دهانی می‌باشد. اما گاهی به وسیله غذا، آب، حشرات و اشیای آلوده منتقل می‌شود. به طورمعمول شیگلا از طریق دهان وارد دستگاه گوارش می‌شود و با حمله به سلول‌های پوششی روده بزرگ و انتهای روده کوچک، باعث ایجاد زخم مخاطی خون‌ریزی دهنده همراه با ترشحات التهابی می‌شود.

❖ پیشگیری

- ✓ دستان خود را پس از اجابت مزاج و قبل از دست زدن به مواد غذایی بشویید.
- ✓ بیماری که علائم اسهال خونی باکتریایی را دارد، جداسازی نمایید.
- ✓ لباس‌های آلوده و ملحفه‌ها را در سطل‌های پوشیده و پر از آب و صابون قرار دهید تا زمانی که بتوان آن‌ها را جوشاند.
- ✓ در مناطقی که شیگلوز شایع می‌باشد، مصرف شیر مادر برای کودک توصیه می‌شود. شیر مادر باعث کاهش خطر شیگلوز علامت‌دار می‌شود و شدت آن را در شیرخوارانی که شیر مادر مصرف کرده‌اند کاهش می‌دهد.
- ✓ آموزش رعایت بهداشت فردی در خانواده
- ✓ سایر اقدامات بهداشت عمومی مانند اصلاح آب و فاضلاب، دفع صحیح مدفوع و رعایت بهداشت مواد غذایی.

❖ تشخیص

اقدامات تشخیصی ممکن است شامل بررسی آزمایشگاهی و کشت نمونه مدفوع باشد.

❖ درمان

- ✓ اسهال خونی با درمان معمولاً در عرض **۷** روز قابل معالجه است. اغلب عفونت‌های شیگلایی خفیف هستند و درمان جدی احتیاج ندارند. البته در موارد شدید، اگر درمان موفقیت‌آمیز نباشد، از دست رفتن آب زیاد از بدن، خصوصاً در شیرخواران و کودکان کم سن و سال ممکن است خطرناک باشد. اقدامات درمانی شامل موارد زیر می‌باشد:
- ✓ بستری کردن بیمارانی که شدیداً بدحال هستند.
- ✓ جایگزینی مایعات ازدست رفته، غذای کم‌حجم و نیز گاهی دارو.
- ✓ بیمار از بقیه بیماران جدا می‌شود. اگر بیمار یک کودک است و بستری نشده است، تا زمان پاک شدن مدفوع از باکتری نباید اجازه داد به مدرسه برود.
- ✓ برای تخفیف درد، یک صفحه گرم‌کننده یا شیشه آب داغ را روی شکم بیمار قرار دهید.
- ✓ بیمار باید مرتباً مایعات از راه سرم دریافت کند.
- ✓ در بچه‌های مشکوک به شیگلوز، حفظ آب بدن و الکترولیت‌ها به خصوص مصرف محلول او.آر.اس برای حفظ تعادل آب و الکترولیت‌های بدن ضروری است.
- ✓ معمولاً برای درمان این بیماری، به علت ایجاد عوارض استفاده از آنتی‌بیوتیک توصیه می‌شود.
- ✓ داروهای ضد اسهال را نباید بدون تجویز پزشک مصرف کرد، زیرا این داروها ممکن است مدت بیماری را طولانی کنند و اگر تاکنون مورداستفاده قرارگرفته‌اند، باید مصرف آن‌ها را متوقف کرد.

❖ در چه شرایطی به پزشک مراجعه نمایید؟

- ✓ اگر شما یا کودکتان علائم اسهال خونی باکتریایی را دارید.
- ✓ تب ۳۸/۵ درجه سانتی‌گراد یا بیش‌تر
- ✓ گلودرد، سردرد، یا گوش‌درد
- ✓ تنگی نفس یا سرفه شدید
- ✓ رگه خون در خلط سینه
- ✓ درد یا تورم شدید شکم
- ✓ خون‌ریزی گوارشی از مقعد
- ✓ درد در ساق پا یا تمام پا
- ✓ تورم مفاصل
- ✓ خون یا چرک در مدفوع
- ✓ ادرار کم یا غلیظ
- ✓ ایجاد علائم کم‌آبی بدن مانند بی‌حالی، گودی دور چشم‌ها، کاهش وزن سریع، یا خشکی پوست